

Bereczki Mária

## Hatékony működés, eredményesség

 **NSZFI**  
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI  
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:  
**Gazdálkodási feladatok**

A követelménymodul száma: 1968-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-011-50



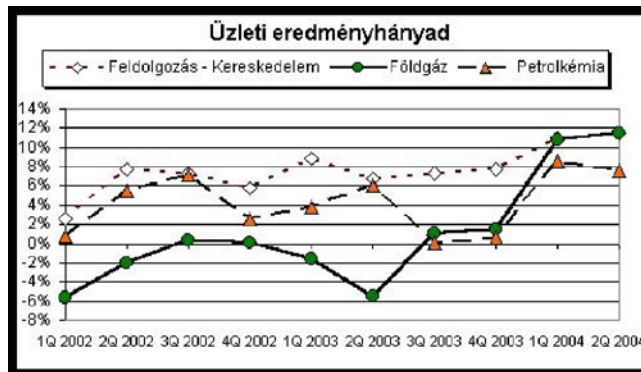
## HATÉKONY MŰKÖDÉS, EREDMÉNYESSÉG

### ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ebben a fejezetben a jövedelmezőségi és hatékonysági mutatókkal ismerkedünk. Miért van szükségük a vállalatoknak, ezen mutatók ismeretére és használatára? Ön egy nagy vállalatnál a jövedelmezőségi mutatók segítségével, elemzőként arra a kérdésre próbál válaszolni, hogy a vállalat gazdálkodása során milyen eredményességgel használja fel a tulajdonosok és a hitelezők által rendelkezésre bocsátott forrásokat, illetve az ezekből megszerzett és működtetett eszközöket nyereség termelésére. Az elemzési szempontok között vizsgálhatjuk, hogy a társaság összes eszköze milyen megtérüléssel működött a vizsgált időszakban, de viszonyíthatjuk a társaság nyereségét a tulajdonosok által birtokolt saját tőke nagyságához is. Emellett vizsgálhatjuk a társaság egyes tevékenységeinek egyenkénti jövedelmezőségét, ami hozzá segítheti a társaság vezetését stratégiai pénzügyi döntések meghozatalához. Holding típusú társaságok elemzésénél pedig a mutatók kiszámítása a holding egyes részeire vonatkozóan is szükséges. A hatékonysági mutatók a jövedelmezőségi mutatókhoz hasonlóan a társaság működését vizsgálják, azonban nem a források és/vagy a realizált jövedelem, hanem az egyes eszközök vagy eszközcsoportok kihasználtságának oldaláról. Az átlagos eszköz állomány kiszámításánál jellemzően a nyitó-és záró állomány számtani átlagát, vagy a kronologikus átlagot alkalmazzák. Jellegzetes hatékonysági mutatók a forgási sebességet mérő mutatók, amelyek megmutatják, hogy az adott eszközcsoport milyen gyorsan fordul meg, hogyan térül meg árbevétel formájában. A forgási idő mutatók, amelyek azt mutatják meg, hogy az eszközcsoport mennyi idő alatt válik pénzzé. Már most megjegyezzük, hogy az azonos eszközcsoportra kiszámított forgási sebesség és forgási idő egymás reciproka. Az egy főre vetített mutatók, amelyek a munkaerő kihasználtságát jellemzik. A legjellegzetesebb hatékonysági mutatókon kívül ilyen mutatókat még az egyes vállalatok szintjén is érdemes a sajátosságok függvényében önállóan kialakítani.

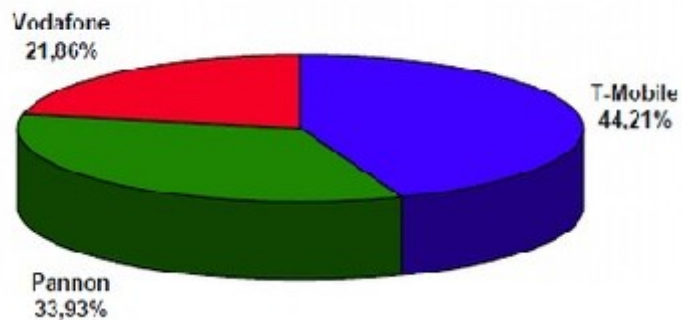
**SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM**

A fejezetnek a célja, hogy a bemutassa a jövedelmezőségi, valamint hatékonysági mutatókat, a mutatószámok képzésének problémáit, illetve a mutatószámokkal történő összehasonlítások fő területeit. Az elméleti anyag áttekintése, megértése után az elemzőnek képessé kell válnia hasonló összehasonlítások számítására, mint amelyet a következő két ábra jelenít meg.



1. ábra: Üzleti eredményhányad összehasonlítása a feldolgozás–kereskedelem, földgáz és a petrokémiai ágazatokban

Mobilszolgáltatók részesedése a forgalomban résztvevő előfizetések arányában\*



2. ábra: A piaci részesedést mutatja a három különböző szolgáltató esetében

A vállalat pénzügyi teljesítményének értékelésére számos piaci szereplő tarthat igényt. A pénzügyi elemzés a tőkepiac egészének szintjén a piac hatékony működésének is feltétele, hiszen az elemzések teszik lehetővé, hogy az értékpapírok mindenkorí árfolyamában tükröződjenek a kibocsátó társasággal kapcsolatos múltbeli és frissen nyilvánosságra kerülő információk.

Kik azok a szereplők, akik értékelni szeretnék a vállalat pénzügyi teljesítményét?

- A jelenlegi és potenciális tulajdonosok
- A vállalat irányítói, azaz a menedzsment,
- A vállalat jelenlegi és potenciális hitelezői,
- A vállalat vetélytársai,
- A felügyelet- és államigazgatási szervek, valamint gazdaságpolitika irányítói.

A vállalatok pénzügyi elemzését, megítélését, ellenőrzését a vállalat múltbeli gazdálkodását tevékenységének ismeretében lehet elvégezni. Az elemzés különféle szempontok szerint és különféle módszerek segítségével történhet. Függetlenül attól, hogy ki és milyen céllal végzi az elemzést, az elemzési rendszernek három követelményt kell kielégítenie:

- Az elemzések során az elemzés alapjául szolgáló adatok tartalma a vizsgált társaságoknál és a különböző elemzőknél megegyezzen, vagy legalábbis azonos alapelvek szerint kerüljön összeállításra.
- Az elemzések módszertana azonos vagy nagyon hasonló legyen,
- A kapott eredmények értelmezése a vizsgált társaságoknál és a különböző elemzőknél hasonló módon történjék.

A mutató elemzés főbb korlátai, illetve a leggyakrabban előforduló hibák:

- Számviteli politika, alkalmazott eljárások eltérései,
- Számviteli adatok rövid távú megbízhatóságának kérdése,
- Nagy mennyiségű mutató mechanikus módon történő kiszámítása,
- A mutatók kiszámításának módszertani különbségei, tartalmi különbségek,
- Egyes mutatók kiragadott értékeinek elemzése,
- A mutatók leegyszerűsített, mechanikus értelmezése.

Ezek a csapdák a jól megtervezett, gondos elemzéssel elkerülhetők, és ekkor ki lehet használni a mutatóelemzésben rejlő lehetőségeket. Ezek a lehetőségek például a következőkben foglalhatók össze: a mutatóelemzés

- Tömör formában ad lehetőséget nagy mennyiségű információ közlésére;
- Időbeli trendek felállításával alkalmas a gazdálkodás dinamikus vizsgálatára;
- Nagyon jól alkalmazható versenytársak gazdálkodásának összevetésére;
- Hasznos az egyes szektorok összevetésében;
- Korán és gyorsan képes előre jelezni esetleges problémák felmerülését;
- Hozzásegíti az elemzőt mélyebb kérdések megfogalmazásához.

## I. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK

A jövedelmezőségi mutatók arra adnak választ, hogy a társaság forrásait milyen eredményességgel használja fel nyereség termelésére.

Általában igaz, hogy a jövedelmezőségi mutatók valamilyen jövedelmi (nyereség) kategóriát viszonyítanak az elemzési szempontoknak megfelelő adathoz (árbevétel, saját tőke, összes eszköz...). A legtöbb jövedelmezőségi mutatószám a források meghatározott köréhez viszonyítja az annak megfelelő eredmény-kategóriát.

$$1. \text{ Eszközarányos nyereség} = \frac{\text{Eredmény}}{\text{Eszközállomány}}, \text{ (Return on Assets, ROA).}$$

A mutató a vállalat egészének eredményességét méri. Azt mutatja meg, hogy a vállalat teljes eszközállománya átlagosan milyen hozamot biztosított, mekkora megtérülési ráta mellett működtették a vállalat vezetői. Ez a mutató fontos lehet a tulajdonosok és hitelezők számára csakúgy, mint a vállalat vezetése számára. Kiszámításához szükség van a társaság vizsgált időszakban elért eredményadataira és a társaság összes eszközének állományára. A problémák alapján kérdésként merül fel, hogy az összes eszközhöz milyen eredményadatot logikus hozzárendelni. Alapvetően négyféle megoldást használnak, illetve ezek alváltozatait alkalmazzák.

- $ROA = \frac{\text{Nettóeredmény}}{\text{Eszközállomány}}$ , (adózás utáni eredmény szerepel a számlálóban).
- $ROA = \frac{\text{Bruttóeredmény}}{\text{Eszközállomány}}$ , (adózás előtti eredményt használnak).
- $ROA = \frac{\text{EBIT}}{\text{Eszközállomány}}$ , (adózás előtti eredményt+a kamat összegét szerepeltetik a számlálóban).
- $ROA = \frac{\text{EBI}}{\text{Eszközállomány}}$ , (adózás utáni eredmény+kamatfizetés)

A mutató értelmezése viszonylag egyértelmű. Minél magasabb a mutató értéke, annál nagyobb hozamot ért el a társaság az eszközeinek működtetésével. A mutató értékének tükröznie kell az adott tevékenység üzleti kockázatát, tehát a kockázatosabb tevékenységet folytató vállalkozás, illetve szektor átlagos ROA értékének hosszabb távon magasabbnak kell lennie.

$$2. \text{ Sajáttőke-arányos nyereség (Return on Equity, ROE) = Adózott eredmény/Saját tőke.}$$

A társaság részvényesei számára ez a legfontosabb átfogó jövedelmezőségi mutató. Segítségével arra a kérdésre kaphatnak választ, hogy a részvényesek által birtokolt saját tőke az adott időszakban mekkora hozamot biztosított az egyéb gazdasági szereplők követeléseinek kielégítése után. A saját tőke értékét vehetjük:

- Számviteli alapon. Ekkor a nevezőben a számviteli sajáttőke értékét (jegyzett tőke+tartalékok+tárgyévi eredmény) vesszük figyelembe.
- A sajáttőke értékét a piaci értékkel is becsülhetjük. Erre akkor van lehetőség, ha a cég kapitalizációja könnyen számszerűsíthető. A piaci értékkel való számolásnál a bázisidőszaki kapitalizáció (befektetett tőkemennyiség) a vetítési alap.

A mutató értelmezése hasonló a ROA mutatóéhoz. Vigyázni kell azonban arra, hogy az egyes társaságok részvényeinek hozamánál a kockázat többféle összetevőből áll: a ROE mutatójának értékelésénél figyelembe kell vennünk

- Az üzleti kockázatot.
- A pénzügyi kockázatot. Ha egy vállalat magas tőkeáttétellel működik, akkor a saját tőke hozamának nemcsak a vállalati tevékenység üzleti kockázatát, hanem a tőkeáttételből adódó pénzügyi kockázatot is tükröznie kell. Ez pedig azt jelenti, hogy a ROE mutató értéke nagyobb sávban szóródik, mint egy hasonló tevékenységet végző, de alacsonyabb idegentőke-aránnyal működő cég ROE mutatója.
- A kereskedési kockázatot. Ha a részvény nem likvid, akkor a befektetők csak alacsonyabb áron, azaz magasabb hozammal hajlandók megvenni azt.

Éppen ezért minden hatást mérlegelve, körültekintően kell eljárni a társaságok ROE mutatóinak összehasonlításánál.

### 3. Árbevétel-arányos nyereség (haszonkulcs) = Adózott eredmény/nettó árbevétel.

A mutató egészen átfogó módon vall arról, hogy a vállalat árbevételének hány százalékát teszi ki a nyereség, azaz a cég tevékenységének egészét figyelembe véve mekkora forgalomarányos nyereséggel dolgozik. A vállalati pénzáramlás előrejelzéssel kapcsolatban feltételezésünk az, hogy a vállalat által fizetett és visszaigényelt forgalmi adók egyensúlyban vannak, azaz hosszabb távon ezeknek a pénzáramlásra gyakorolt hatásától eltekintünk. Az árbevétel-arányos nyereség nem önmagában, hanem sokkal inkább összehasonlításokban alkalmazható a vállalat gazdálkodásában bekövetkező kedvezőtlen tendenciák kialakulásának korai jelzésére.

### 4. Fedezeti-mutató = Bruttó fedezet/Nettó árbevétel.

A mutató arra keresi a választ, hogy a társaság fő tevékenységéhez kapcsolódó fedezeti összeg mekkora hányada a társaság nettó árbevételének. A társaság alaptevékenységének jövedelmezőségét vizsgálja, vagyis azt mutatja meg, hogy az alaptevékenységhez kapcsolódó értékesítés során mekkora haszonkulcsot sikerült érvényesíteni. A mutatót nagyon jól alkalmazhatjuk egyes termékcsoportok jövedelmezőségének vizsgálatára, ha rendelkezésünkre állnak a megfelelő adatok.

Ha az árbevétel–arányos nyereséget és a fedezeti mutatót együttesen vizsgáljuk, akkor következtetéseket vonhatunk le a társaság működésének jövedelmezőségéről is. Viszonylag magas fedezeti mutató, de alacsony árbevétel–arányos nyereség esetén a problémát nem az alaptervekenységben, hanem a társaság működésének egyéb vonatkozásaiban kell keresni. Ilyenek lehetnek például a magas adminisztrációs költségek vagy rövid lejáratú adósság aránytalanul magas szintjének kamatterhei.

### 5. DU–Pont analízis:

$$\text{ROE} = \text{Eszközarányos árbevétel} \cdot \text{Árbevétel–arányos eredmény} \cdot 1 / \text{saját tőke arány} = \text{nettó árbevétel} / \text{összes eszköz} \cdot \text{Adózás utáni nyereség} / \text{nettó árbevétel} \cdot \text{Összes forrás} / \text{Sajáttőke} = \text{Adózás utáni eredmény} / \text{Sajáttőke értéke}.$$

A DU–Pont analízis célja a sajáttőke–arányos eredmény összetevőnkénti elemzése. A kérdésfeltevés az, hogy az összehasonlított két vállalat vagy két időszak sajáttőke–arányos eredménye milyen tényezőknek köszönhetően különbözik. Az analízis során a tulajdonosokat leginkább érdeklő jövedelmezőségi mutatót három tényező, egy tőkeáttételi, egy hatékonysági és egy jövedelmezőségi mutatószám szorzatára bontottuk, illetve kihasználtuk azt, hogy az összes forrás és összes eszköz megegyezik egymással.

## II. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK

### 6. *Eszközarányos árbevétel = Árbevétel/Átlagos eszközállomány*

Ez a mutató a vállalat kapacitásának kihasználtságát képes mutatni. A mutató–ágazati vagy időbeli összehasonlítás szerinti–magas értéke azt jelzi, hogy a vállalat nagyfokú kihasználtsággal dolgozik, a további árbevétel elérése inkább további tőkebevonással, mintsem a hatékonyság további javításával érhető el.

### 7. *Készletek forgási sebessége = Anyagjellegű ráfordítások/Készletek átlagos állománya*

A készletek forgási sebessége a vállalatvezetőket érdekli, mivel a legjobban és átfogóan jellemzi a vállalat készletgazdálkodását. Értéke azt mutatja meg, hogy a cégnek hányszor sikerült a vizsgált időszak alatt készletállományát értékesíteni. A mutató magas értékét általában a hatékonyság biztos jeleként szokták értelmezni. Ez azonban nem feltétlenül van így, hiszen lehetséges, hogy a mutató magas értékét az optimálisnál alacsonyabb készletállomány okozza, ami viszont piaci szempontból előnytelem lehet. Ha a mutató értéke nagyon alacsony az adott szektor átlagához képest, akkor az valószínűsíthetően a rossz készletgazdálkodást vagy az értékesíthetetlen termékek fölhalmozódását jelenti.

8. *Készletek forgási ideje = Készletek átlagos állománya/Értékesítés közvetlen költsége = Készletek átlagos állománya/Nettó árbevétel.*

A készletek forgási ideje a készletek forgási sebességének reciproka. Ha magas az értéke, az előnytelen a vállalat számára, mert hatékonytalanságot mutat, alacsonyabb értéke nagyobb hatékonyságot mutat.

9. *Átlagos beszédési idő = Átlagos vevőállomány/Átlagos napi árbevétel*

Az átlagos beszédési idő azt mutatja meg, hogy az értékesítési tevékenység során keletkezett követeléseket (vevőállományt) mennyi idő alatt teszi pénzzé a vállalat. Vagyis a mutató azt méri, hogy a vizsgált időszakban a vevők átlagosan hány nap alatt fizették ki számláikat. A mutató értelmezésénél kerülni kell a nagyon leegyszerűsített következtetéseket. Ha a mutató értéke a szektor átlagát jelentősen meghaladja, akkor az arra enged következtetni, hogy a vállalat engedékeny hitelezési politikát folytat vevőivel szemben, ennek finanszírozási terheit pedig a vállalatnak kell állnia. A mutató átlagosnál alacsonyabb értékének értelmezésével azonban már óvatosan kell bánni. Az alacsony érték egyfelől jelentheti a követelések behajtásának hatékonyságát. Ez gyenge fizetési morállal rendelkező országokban nagy előnyt jelenthet. Ugyanakkor a nagyon alacsony érték éles piaci versenyhelyzetben piacvesztést okozhat.

10. *Vevőforgási sebesség = Átlagos évi árbevétel/Átlagos vevőállomány.*

A mutató azt méri, hogy egy év alatt átlagosan hányszor cserélődik ki a vállalat követelés-állománya. Értelmezése nem független a vállalat vevőpolitikájától, áruhitelezési filozófiájától, de általában a minél magasabb érték a kedvezőbb.

11. *Szállítók forgási sebessége = Anyagi jellegű ráfordítások/ Szállítók átlagos állománya*

A szállítók forgási sebessége a társaság nettó forgótőkéjének harmadik elemét, a szállítóállomány kihasználtságát vizsgálja. A nettó forgótőke, mint a forgóeszközök és folyó források egyenlege általában pozitív értékű, és így eszközjellegű—ez lehet érv arra, hogy a folyó források részét képező szállítóállomány hatásait miert a hatékonysági mutatók között tárgyaljuk. Értékének nagysága a szállítóval szembeni fizetési fegyelmező, fizetési hajlandóságáról tanúskodik. Ennek a mutatónak az értelmezésénél is az összehasonlítás hozhat eredményeket. A mutató magas értéke arról tanúskodik, hogy a társaság nagyon jó fizetési fegyellemmel rendelkezik, vagy szállítói erre kényszerítik. Ha a mutató nagyon alacsony a szektor átlagához képest, akkor az jelentheti a vállalat rossz fizetőkészségét vagy fizető képességét, de egyben azt is, hogy a vállalat képes diktálni a fizetési feltételeket szállítóival szemben.

12. *Szállítók forgási sebessége = Szállítók átlagos állománya/Anyagi jellegű ráfordítások ≈ Szállítók átlagos állománya/Nettó árbevétel*



Ez a mutató az előzőhöz hasonlóan a szállítói számlák kiegyenlítésének sebességét méri. Dimenziója megegyezik az átlagos beszédési idővel. Értelmezési is hasonló az előző mutatóéhoz, azzal a különbséggel, hogy a magas forgási sebesség alacsony forgási időnek, míg az alacsony forgási sebesség magas forgási időnek felel meg.

### *13. Nettó forgótőke forgási sebessége = Nettó árbevétel/Nettó forgótőke átlagos állománya*

A társaság nettó forgótőkéjét az összes rövid lejáratú eszköz és a rövid lejáratú kötelezettségek különbségeként határozzuk meg. Azt mutatja meg, hogy a társaság nettó forgótőkéje hányszor térül meg a vizsgált időszakban, azaz milyen hatékonysággal hasznosítja a menedzsmenst. Értelmezésénél észre kell vennünk a nettó forgótőke forgási sebessége és a társaság általános likviditási helyzete közötti összefüggést. A magas érték jelentheti a forgóeszközökkel történő hatékony gazdálkodást, de túlzottan magas értéknél a vállalat már valószínűleg likviditási problémákkal küszködik, piaci alkalmazkodó képessége romlik. Az alacsony forgási sebesség sem jó, hiszen ekkor a vállalat nagyon rossz hatékonysággal hasznosítja forgótőkéjét, amit valószínűleg a gyengébb jövedelmezőség is mutat.

### *13. Nettó forgótőke forgási ideje = Nettó forgótőke átlagos állománya/Nettó árbevétel*

A nettóforgótőke forgási ideje (vagy más néven: a készpénz konverziós szakasz hossza) reciproka a nettó forgótőke forgási sebesség mutatójának. Értéke meghatározható a nettó forgótőke összetevőinek forgási ideje egyenlegeként.

### *14. Egy főre jutó árbevétel = Nettó árbevétel/Átlagos létszám*

Az egy főre jutó mutatók a társaság munkaerő-kihasználtságát mérik. Értéke nehezen határozható meg azoknál a társaságoknál, amelyek rendszeresen foglalkoztatnak alkalmi vagy idegymunkásokat. Általában is vigyázni kell a különböző társaságok összehasonlításánál arra, hogy csak a nagyon hasonló jellegű tevékenységét végző vállalkozásokat hasonlítsuk össze, az egy főre jutó árbevétel alapján.

**Összefoglalás:** a mutató elemzés alkalmazásának egyik lényeges területe, hogy a mutatók segítségével összehasonlítjuk az egyes vállalatok gazdálkodását, illetve az egyes szektorok gazdálkodásának sajátosságait. Az összehasonlítások segítségével az előrejelzések készítése is könnyebb feledet. Ugyanakkor nem szabad azt sem elfelejteni, hogy ezek az összehasonlítások sem végezhetők mechanikusan, éppen a mutatóelemzésben meglévő korlátok miatt. Egyes vállalatok mutatóinak összehasonlítására leggyakrabban az azonos szektorban tevékenykedő piaci versenytársak között kerül sor. Ebben az esetben általában a gazdálkodás egy-egy területének kiemelt összehasonlítása történik meg. Az összehasonlítások általában arra jók, hogy olyan eltérésekre és egyéb, korábban nem ismert tényezőkre hívják fel a figyelmet, amelyeknek alaposabb vizsgálata elvezethet egy-egy probléma megértéséhez vagy megoldásához. Az egyes szektorok átlagos értékeinek kiszámítása már nem csupán a vállalati vagy szektorszintű elemzések során, hanem a regionális vagy országos vizsgálatokban is segítséget nyújthat. Sokszor hasonlítják össze a mutatókat nemzetközi szinten is. Az ilyen összevetések történhetnek vállalati szinten, de ezzel a módszerrel mérik az egyes szektorok versenyképességét, gazdálkodási sajátosságait is. Sokszor kényszerből kell nemzetközi összehasonlításokhoz fordulni, amelyre Magyarországon is gyakran sor kerül a megbízható nyilvános vállalati adatok viszonylagos hiánya miatt. Ilyenkor a hibalehetőségek hatványozottan jelentkezhetnek.

## TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Most pedig áttekintjük, azokat az elméleti tudnivalókat, amelyekkel a munkafüzetben megismerkedtünk. Rendszerbe szedjük mindazokat a mutatókat, melyek fontosak és elengedhetetlenek a vállalatok hatékony működéséhez. Majd számolási példákon keresztül ellenőrizhető, hogyan rögzült a kiszámítási módjuk.

## ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat: Kik azok a szereplők, akik értékelni szeretnék a vállalat pénzügyi teljesítményét?

---

---

---

---

---

---

---

---

2. feladat: Mi az a három alapkövetelmény, amelyet az elemzési rendszernek ki kell elégítenie?

---

---

---

---

---

---

---

---

3. feladat: Mik a mutató elemzés korlátai, hibái?

---

---

---

---

---

---

---

---

4. feladat: Milyen jövedelmezőségi mutatókat ismer?

---

---

---

---

---

---

---

---

MUNKKANYAG

5. feladat: Sorold fel az általunk említett hatékonysági mutatókat!



A large rectangular box with a yellow border, containing ten horizontal lines for writing. A large, light gray watermark reading 'MUNKANYAG' is diagonally overlaid across the box.

6. feladat: A mutatószámok kiszámításához a Richter Rt. 2000. és 2001. december 31-i mérleg-, illetve 2001. évi eredmény-adatait használja!

6. 1. Határozza meg a következő mutatószámokat!

6. 1. A. Eszköz arányos nyereség ( mind a négyféle módon).

6. 1. B. Sajáttőke-arányos nyereség

6. 1. C. árbevétel arányos nyereség

6. 1. D. Fedezeti mutató

6. 1. E. Du-pont analízissel a ROE mutatót!

6. 2. Határozza a következő hatékonysági mutatókat!

6. 2. A. Készletek forgási sebessége

6. 2. B. Eszköz arányos bevétel

6. 3. C. Készletek forgási ideje

6. 2. D. Átlagos beszedési idő

6. 2. E. Vevőforgási sebesség

6. 2. F. Szállítók forgási sebessége

6. 2. G. Szállítók forgási ideje

6. 2. H. Nettó forgótőke forgási sebessége

6. 2. I. Nettó forgótőke forgási ideje

6. 2. J. Egy főre jutó árbevétel

## Mérleg:

	2001. december 31. auditált	2000. december auditált
<b>A. Befektetett eszközök</b>	<b>84 397</b>	<b>70 375</b>
I. Immateriális javak	1 249	920
II. Tárgyi eszközök	67 420	61 433
III. Befektetett pénzügyi eszközök	15 728	8 022
<b>B. Forgóeszközök</b>	<b>59 762</b>	<b>54 058</b>
I. Készletek	17 614	14 912
II. Követelések	24 055	20 533
III. Értékpapírok	13 326	13 629
IV. Pénzeszközök	4 767	4 984
<b>C. Aktív időbeli elhatárolások</b>	<b>481</b>	<b>382</b>
<b>Eszközök összesen</b>	<b>144 640</b>	<b>124 815</b>
<b>D. Sajáttőke</b>	<b>133 839</b>	<b>110 741</b>
I. Alaptőke	18 637	18 637
II. Tőketartalék	19 256	19 256
III. Eredménytartalék	71 661	57 415
IV. Lekötött tartalék	1 187	2 141
V. Mérlegszerinti eredmény	23 098	13 292
<b>E. Céltartalékok</b>	<b>566</b>	<b>709</b>
<b>F. Kötelezettségek</b>	<b>7 363</b>	<b>11 400</b>
I. Hosszú lejáratú kötelezettségek	15	2
II. Rövid lejáratú kötelezettségek	7 348	11 398

## kötelezettségek

G. Passzív elhatárolások	időbeli 2 872	1 965
<b>Források összesen</b>	<b>144 640</b>	<b>124 815</b>

## Eredménykimutatás:

	2001 auditált
I. Értékesítés nettó árbevétele	88 932
II. értékesítés közvetlen költségei	16 463
III. Értékesítés bruttó eredménye	72 469
IV. értékesítés közvetett költségei	46 595
V. Egyéb bevételek	3 256
VI. Egyéb ráfordítások	6 073
A. Üzleti (üzemi) tevékenység eredménye	23 057
VII. Pénzügyi műveletek eredménye	3 792
VIII: Pénzügyi műveletek ráfordítása	1 503
Ebből fizetett kamatok	0
B) Pénzügyi műveletek eredménye	2 289
C) Szokásos vállalkozási eredmény	25 346
D) Rendkívüli eredmény	(666)
E) Adózás előtti eredmény	24 680
X. Adófizetési kötelezettség	1 582
F) Adózott eredmény	23 098



## HATÉKONY MŰKÖDÉS, EREDMÉNYESSÉG

Kiegészítő adatok	200.12.29.	2001. 12. 28.
Részvények darabszáma	18 637 481	18 637 481
Részvények év végi záróárfolyama	16 670	15 050
Részvények névértéke	1000Ft	1000Ft
Egy részvényre jutó osztalék		310
Átlagos állományi létszám 2201-ben		5 007 fő
Értékcsökkenési leírás 2001-ben		8 532 MFt
2002. évi adózás utáni eredmény (nem auditált)		28 140 MFt
11 400 db tőzsdére nem vezetett részvénnel együtt		

## MEGOLDÁSOK

### 1. feladat:

- A vállalat irányítói
- A vállalat jelenlegi és potenciális hitelezői
- A vállalat vetélytársai
- A felügyelet- és államigazgatási szervek, valamint a gazdaságpolitika irányítói

### 2. feladat:

- Az elemzések során az elemzés alapjául szolgáló adatok tartalma a vizsgált társaságoknál és a különböző elemzőknél megegyezzen, vagy legalábbis azonos alapelvek szerint kerüljön összeállításra.
- Az elemzések módszertana azonos vagy nagyon hasonló legyen.
- A kapott eredmények értelmezése a vizsgált társaságoknál és a különböző elemzőknél, hasonló módon történjék.

### 3. feladat:

- Számviteli politika, alkalmazott eljárások eltérései,
- Számviteli adatok rövid távú megbízhatóságának kérdése,
- Nagy mennyiségű mutató mechanikus módon történő kiszámítása,
- A mutatók kiszámításának módszertani különbségei, tartalmi különbségek,
- Egyes mutatók kiragadott értékeinek elemzése,
- A mutatók leegyszerűsített, mechanikus értelmezése.

**4. feladat:**

- Eszköz arányos nyereség (négyféle módon).
- Sajáttőke-arányos nyereség
- Árbevétel arányos nyereség
- Fedezeti mutató

**5. feladat:**

- Készletek forgási sebessége
- Eszköz arányos bevétel
- Készletek forgási ideje
- Átlagos beszedési idő
- Vevőforgási sebesség
- Szállítók forgási sebessége
- Szállítók forgási ideje
- Nettó forgótőke forgási sebessége
- Nettó forgótőke forgási ideje
- Egy főre jutó árbevétel

6.. feladat:

6. 1. A/a  $ROA = \frac{23098}{\left(\frac{124815 + 144640}{2}\right)} = 17,14\%$ , 6. 1. A/b  $ROA = 18,31\%$ , 6. 1. A/c.  $ROA = 18,$

31% vagy  $ROA = 17,14\%$ , 6. 1. A/d.  $ROA = 24,65\%$ .

6. 1. B/a.  $ROE = 18,89\%$ , 6. 1. B/b.  $ROE = 7,43\%$ .

6. 1. C. Árbevétel-arányos nyereség = 25, 97%.

6. 1. D. Fedezeti mutató = 81, 49%.

6. 1. E. Du-pont analízis:  $ROE = 18,89\%$ .

6. 2. A. Eszközarányos nyereség = 66, 01%.

6. 2. B/a Készletek forgási sebessége = 3, 73 év, 6. 2. B/b Készletek forgási sebessége = 5, 47 év.

6. 2. C/a. készletek forgási ideje = 98 nap, 6. 2. c/b. Készletek forgási ideje = 67 nap.

6. 2. D. Átlagos beszedési idő = 92 nap.

6. 2. E. Vevőforgási sebesség = 3, 99 nap.

6. 2. F/a. Szállítók forgási sebessége = 6, 47/év, 6. 2. F/b. szállítók forgási sebessége = 9, 49 /év.

6. 2. G/a. Szállítók forgási ideje = 56 nap, 6. 2. G/b. Szállítók forgási ideje = 38 nap.

6. 2. H. Nettó forgótőke forgási sebessége = 3, 05/év.

6. 2. I. Nettó forgótőke forgási ideje = 120 nap.

6. 2. J. Egy főre jutó árbevétel = 17, 76 MFt.

## IRODALOMJEGYZÉK

### FELHASZNÁLT IRODALOM

Fazakas Gergely – Gáspár Bencéné – Soós Renáta

Bevezetés a pénzügyi és vállalati pénzügyi számításokba

Fazakas Gergely

Vállalati pénzügyek

Jack J. Phillips

A képzési célú befektetések nyeresége

[www.mol.hu](http://www.mol.hu)

### AJÁNLOTT IRODALOM

Bodie/Kane/Marcus

Befektetések I-II.

Brealey/Myers

Modern vállalati pénzügyek I-II.

A(z) 1968–06 modul 011–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 344 01 0000 00 00	Pénzügyi-számviteli ügyintéző
52 462 01 1000 00 00	Statisztikai és gazdasági ügyintéző
52 344 02 0000 00 00	Vállalkozási ügyintéző

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:  
15 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv  
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának  
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap  
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet  
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:  
Nagy László főigazgató